

Aleksandra Kruk

dr hab., prof. UZ, Uniwersytet Zielonogórski
<https://orcid.org/0000-0002-7545-941X>

Politycy z polskim tłem migracyjnym w Bundestagu: działalność Agnieszki Brugger i Paula Ziemiaka

Wprowadzenie

W działalności młodego pokolenia niemieckich elit politycznych z pochodzeniem migracyjnym¹ wyróżnia się aktywność Agnieszki Brugger (Sojusz 90/Zieloni) oraz Paula Ziemiaka (Unia Chrześcijańsko-Demokratyczna, CDU). Należą do urodzonych w latach osiemdziesiątych milenialsów, wcześniej zaczęły wykazywać zainteresowanie polityką i szukać możliwości działania w młodzieżowych strukturach partyjnych, aby z czasem coraz bardziej profesjonalnie realizować zadania wynikające ze sprawowanych w swoich ugrupowaniach zadań. Po zdobyciu mandatu do Bundestagu stali się na czas czteroletniej kadencji „przedstawicielami całego narodu”, którzy „nie są związani zaleceniami ani instrukcjami i podlegają wyłącznie własnemu sumieniu” (art. 38 ustawy zasadniczej).

W artykule przeanalizowano zarówno główne etapy kariery politycznej polityków, jak i ich deklarowane motywacje do podejmowania konkretnych zadań i tematów w działalności politycznej. W badaniach kamieni milowych biografii politycznej Brugger i Ziemiaka można wyróżnić w początkowym okresie podobne etapy związane z socjalizacją wynikającą z łączenia tożsamości z państwa emigracyjnego oraz nowej, wybranej przez rodziców polityków ojczyzny. W opracowaniu

¹ Należą do niego też np. Nyke Sławik (Sojusz 90/Zieloni) i Żaklin Nastić (Partia Lewicy).

wykorzystana została głównie metoda biograficzna: postanowiono najwięcej uwagi poświęcić kluczowym obszarom aktywności polityków, a mniej – wydarzeniom i ludziom, którzy w znaczny sposób wpłynęli na karierę polityczną Brugger i Ziemiaka. Analizowano m.in., jakie obszary dominują w aktywności polityków (polityka bezpieczeństwa u reprezentantki Sojuszu 90/Zielonych i relacje polsko-niemieckie w aktywności chadeka). Ich działania polityczne pokazano w ramach realizowanych przez nich w reprezentowanych ugrupowaniach funkcji, np. działacza młodzieżówki, posła, sekretarza generalnego².

Agnieszka Brugger

Początki kariery politycznej

Agnieszka Brugger urodziła się w 1985 r. w Legnicy. Studiowała na Uniwersytecie w Tybindze, wpływ na ukształtowanie jej horyzontów politycznych wywarły masowe protesty w Niemczech przeciwko wojnie w Iraku. W 2004 r. wstąpiła do Zielonych, ponieważ „identyfikowała się z wartościami partii”³. Także w 2004 r. przybyła z Dortmundu do Tybingi, aby studiować nauki polityczne, filozofię i prawo⁴. Od 2006 do 2009 r. otrzymywała stypendium Fundacji im. Heinricha Bölla. Pełniła obowiązki rzecznika Młodzieżówki Zielonych w Badenii-Wirtembergii od 2007 do 2009 r. W Tybindze została zauważona przez burmistrza Borisa Palmera, który odkrył jej polityczny talent. Także Claudia Roth była zdania, że Brugger wyróżnia się wśród młodych polityków. Zdobywała doświadczenie w zarządzie Zielonych landu Badenia-Wirtembergia. Polityk krytykowała projekt „Stuttgart 21” polegający na modernizacji dworca w stolicy Badenii-Wirtembergii oraz budowie szybkiego połączenia między Stuttgartem a Ulm za zbyt wysokie koszty. Chociaż inwestycja została poparta w referendum w 2011 r., zdobywając poparcie rządu 58,8 proc, to przyczyniła się do utraty władzy przez rząd CDU/FDP. Władzę przejął Winfried Kretschmann, lider Zielonych, spośród których wielu członków uczestniczyło w protestach przeciwko tak kosztownej inwestycji. W kampanii wyborczej dominowały bliskie Zielonym tematy związane z prowadzeniem demokracji bezpośredniej, transportem publicznym i rezygnacją z energetyki atomowej w gospodarce⁵.

² Zob. K.J. Szmidi, *Epifania i doświadczenie krystalizujące w biografii twórczej – próba zarysowania pola badawczego*, „Teraźniejszość – Człowiek – Edukacja: kwartalnik myśli społeczno-pedagogicznej” 2012, nr 4, s. 73–86.

³ A. Hauber, *Als jüngste Frau im Bundestag*, „Schwäbische Post”, 19.02.2011.

⁴ C. Hailfinger, *Jung, aber erwachsen*, „Reutlinger General-Anzeiger”, 8.03.2011.

⁵ A. Hauber, *op. cit.*

Poglądy społeczno-polityczne

Polityk jest zaliczana do przedstawicieli lewicowego skrzydła Zielonych. W auto-prezentacji w internecie pisała o potencjale i znaczeniu ludzi młodych w życiu społeczno-politycznym. Apelowwała do młodzieży, aby partycypowali w polityce i brali udział w wyborach, np. wystosowując przed wyborami list do najmłodszych wyborców⁶. Opowiadała się za wzrostem udziału młodzieży w polityce przy użyciu różnych metod, wymieniając przy tym „demonstracje uliczne, kreatywne działania, podróże w kampanii wyborczej z użyciem autobusów oraz wnioski na zjazdach partyjnych i komunikaty prasowe”⁷.

Liderka Zielonych zabierała głos w sprawach wewnątrzpartyjnych, często polemizowała z Borisem Palmerem, kontrowersyjnym burmistrzem Tybingi. W otwartym liście do Palmera skrytykowała go za odwołania w debacie publicznej do stereotypów, że Zieloni to partia naiwnych zwolenników polityki wielokulturowości. Brugger oskarżyła Palmera o szkodzenie wizerunkowi partii⁸. Pomimo polemik i uwag ze strony Zielonych, także później Palmer zasłynął z kontrowersyjnych wypowiedzi, np. jego opinie o sportowcu Dennisie Aogo zostały uznane za rasistowskie, a w 2020 r. polityk stwierdził w telewizji, komentując politykę Niemiec wobec pandemii COVID-19: „Ratujemy w Niemczech prawdopodobnie ludzi, którzy i tak by umarli za około pół roku”⁹. Brugger krytykowała Palmera, powtarzając, że wśród Zielonych nie ma miejsca na rasizm i dyskryminowanie ludzi¹⁰. Propagując tolerancję, zwracała uwagę, że 17 maja obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Przeciw Homofobii, Transfobii i Bifobii. Opowiadała się za zapisami układu koalicyjnego SPD, Zielonych i FDP z 2021 r. o zamiarze uchwalenia ustawy o samookreśleniu się płciowym i twierdziła, że ustawa o transseksualizmie jest wadliwa¹¹.

⁶ *Brief an die Erstwählerinnen und Erstwähler: Du hast die Wahl!*, <https://www.agnieszka-brugger.de/hauptmenue/themen/jugend-und-politik/jugend-und-politik/datum/2017/09/10/brief-an-die-erstwaehlerinnen-und-erstwaehler-du-hast-die-wahl> [dostęp: 14.03.2023].

⁷ *13 für 2013 – Fragen der Grünen Jugend Baden-Württemberg an KandidatInnen für die Landesliste*, <https://www.agnieszka-brugger.de/hauptmenue/in-baden-wuerttemberg/neues-aus-baden-wuerttemberg/13-fuer-2013-fragen-der-gruenen-jugend-baden-wuerttemberg-an-kandidatinnen-fuer-die-landesliste> [dostęp: 14.03.2023].

⁸ *Brief an Boris Palmer*, 13.02.2016, https://www.agnieszka-brugger.de/Offener_Brief_an_Boris_Palmer.pdf [dostęp: 14.03.2023].

⁹ *Die Akte Boris Palmer Die umstrittenen Äußerungen des Tübinger Oberbürgermeisters*, 8.05.2021, https://www.t-online.de/nachrichten/deutschland/id_89999350/die-akte-boris-palmer-die-umstrittenen-aeusserungen-des-tuebinger-ob.html [dostęp: 14.03.2023].

¹⁰ A. Brugger, wpis z 8.05.2021, https://twitter.com/agnieszka_mdb/status/1391012318419562501 [dostęp: 14.03.2023].

¹¹ *Zum Internationalen Tag gegen Homo-, Bi-, Trans- und Interfeindlichkeit*, <https://www.agnieszka-brugger.de/hauptmenue/themen/ueber-partiegrenzen-hinaus/ueber-partiegrenzen-hinweg/datum/2022/05/17/zum-internationalen-tag-gegen-homo-bi-trans-und-interfeindlichkeit> [dostęp: 14.03.2023].

Polityk była współzałożycielką w 2010 r. Instytutu Solidarnej Moderny, który definiuje się jako platforma współpracy między różnymi podmiotami, tj. partiami politycznymi, ruchami społecznymi, społeczeństwem obywatelskim. Instytut łączy jednostki i instytucje, których przekonania są bliskie SPD, Zielonym i Partii Lewicy. Celem jest umacnianie społecznej solidarności nie tylko w RFN, ale też poza jej granicami. Konceptyjnie działania Instytutu Solidarnej Moderny są sprzeczne z założeniami neoliberalizmu i neorealizmu, a także mogą wydawać się utopijne¹².

Aktywność w Bundestagu

W 2009 r. zdobyła mandat do Bundestagu, który odnowiła w 2013, 2017 i 2021 r.¹³. Zieloni pozostawali od 2005 r. w opozycji. Polityk pytana o możliwości współpracy w rządzie federalnym z CDU/CSU odpowiadała, że ten format nie byłby korzystny dla Zielonych. W wyborach z 2013 r. opowiadała się za koalicją z SPD. Tłumaczyła, że współpraca z Partią Lewicy stoi pod znakiem zapytania ze względu na nacjonalistyczne i antysemickie wypowiedzi niektórych przedstawicieli tego ugrupowania. Priorytetami w kampanii wyborczej nazwała kontrolę zbrojeń, podniesienie poziomu świadczeń dla bezrobotnych Hartz IV oraz wzrost działań poprawiających poziom życia uchodźców w Niemczech¹⁴. W Bundestagu została ekspertem Zielonych ds. polityki bezpieczeństwa i często zabierała głos w sprawie rozbrojenia i kontroli zbrojeń. Polityk uważa, że przemysł zbrojeniowy powinien być transparentny, aby społeczeństwo otrzymywało informacje dotyczące firm czerpiących zyski z inwestycji zbrojeniowych. Przypomniała, że Deutsche Bank udziela kredytów producentom broni kłasztrowej i „utrzymuje relacje biznesowe” z amerykańskimi koncernami zbrojeniowymi: Boeing, Northrop Grumman, General Dynamics, Lockheed Martin Corporation oraz brytyjskim BAE Systems. Podkreślała, że Niemcy ratyfikowały w 1997 r. Konwencję o zakazie użycia, składowania, produkcji i przekazywania min przeciwpiechotnych oraz o ich zniszczeniu oraz w 2009 r. – Konwencję o broni kasetowej. Zaznaczyła, że działalność organizacji pacyfistycznych w celu wyeliminowania broni atomowej pozostawała przez lata nieefektywna. Zarzucała rządowi Niemiec, że zbyt mało aktywnie wdraża postanowienia Traktatu o nieprolifracji broni jądrowej (NPT)¹⁵. Komentowała także niepowodzenie konferencji przeglądowej Traktatu o nieprolifracji

¹² Institut Solidarische Moderne, <https://www.solidarische-moderne.de/de/topic/20.wer-wir-sind.html>; *Über Parteigrenzen hinaus*, <https://www.agnieszka-brugger.de/hauptmenue/themen/ueber-partiegrenzen-hinaus> [dostęp: 14.03.2023].

¹³ *Agnieszka Brugger, Bündnis 90/Die Grünen*, https://www.bundestag.de/abgeordnete/biografien/B/brugger_agnieszka-857182; L. Gitschier, *Jungpolitikerin Agnieszka Brugger. Die bunte Grüne*, „Spiegel Panorama”, 2.01.2015, <https://www.spiegel.de/lebenundlernen/uni/agnieszka-brugger-studentin-und-gruene-politikerin-a-1008066.html> [dostęp: 14.03.2023].

¹⁴ *13 für 2013...*, *op. cit.*

¹⁵ A. Brugger, *Investments in Weaponry: When Profit Trumps Morality, The Future of Arms Control*, Heinrich Böll Stiftung, Berlin [2014], s. 53–56 (Publication Series on Democracy, t. 37).

broni jądrowej w 2015 r. Niewypracowanie na forum ONZ konkluzji stanowiło jej zdaniem konsekwencję niestabilnej sytuacji na Ukrainie. Zarzuciła rządowi Angeli Merkel popieranie obecności amerykańskiej broni atomowej na terytorium Niemiec i finansowe partycypowanie w jej modernizacji. Krytykowała SPD i chadeków za decyzję, aby Niemcy przeznaczyły około 31 milionów dolarów na modernizację amerykańskiej bazy w Büchel oraz za finansowanie niemieckich samolotów Tornado¹⁶.

Polityk reprezentowała pogląd, że przedstawiona w 2016 r. przez rząd CDU/CSU i SPD Biała Księga jest zbyt ogólnym dokumentem, który tylko wylicza zagrożenia, tj. pogorszenie relacji z Rosją, katastrofy klimatyczne, terroryzm czy cyberprzestępczość, i odwołuje się do rozszerzonej definicji bezpieczeństwa. Jej zdaniem w Białej Księdze powinny zostać konkretnie sformułowane priorytety Niemiec w zakresie polityki bezpieczeństwa poprzez odniesienie do ustawy zasadniczej, a szczególnie art. 24 ustęp 2¹⁷ oraz art. 25 o pierwszeństwie ogólnych zasad prawa międzynarodowego nad prawem federalnym¹⁸. Według Brugger Niemcy w oparciu o konstytucję powinny realizować politykę pokojową poprzez wykorzystanie wielu instrumentów, np. dyplomacji, polityki rozwojowej, aktywności w organizacjach międzynarodowych czy zagranicznej polityki kulturowej i oświatowej¹⁹.

Twierdziła, że zaniedbania związane z formułowaniem strategii wynikały z braku odpowiedniej debaty i partycypacji podczas przygotowań dokumentu. Zaznaczyła, że chociaż misje zagraniczne Bundeswehry stanowią ważny instrument niemieckiej polityki zagranicznej, to pociągają za sobą liczne zagrożenia. Skrytykowała pogląd, że misje zagraniczne powinny stanowić dominujący czynnik definiowania niemieckiej polityki odpowiedzialności międzynarodowej. Jej zdaniem SPD często w sposób zbyt pochopny opowiadała się za zaangażowaniem Niemiec w wojskowych misjach zagranicznych, podczas gdy Partia Lewicy odrzucała *a priori* takie działania. Brugger wskazywała na niepowodzenie misji w Iraku, Libii i Afganistanie. Uważała, że Niemcy powinny uczestniczyć w misjach pokojowych ONZ w ramach systemu kolektywnego bezpieczeństwa. Krytykowała popieraną przez SPD i CDU „koalicję chętnych” w Syrii, ponieważ nie dostrzegą jej skuteczności w walce z terroryzmem²⁰.

¹⁶ A. Brugger, *Für Abrüstung einsetzen – in guten wie in schlechten Zeiten*, „WeltTrends” 2015, nr 10, s. 70–71.

¹⁷ W celu zachowania pokoju federacja może przyłączyć się do systemu wzajemnego zbiorowego bezpieczeństwa, w takim przypadku zgadza się ona na ograniczenie praw suwerennych, przyczyniając się do trwałego ładu pokojowego w Europie i między narodami świata i jego zapewnienia, Ustawa Zasadnicza dla Republiki Federalnej Niemiec, tłum. A.M. Sadowski, <https://polen.diplo.de/blob/483272/acc02a3f97bfda627dcd0462030e5890/grundgesetz-dl-pl-data.pdf> [dostęp: 14.03.2023].

¹⁸ *Ibidem*.

¹⁹ Kommission „Europäische Sicherheit und Zukunft der Bundeswehr” am IFSH, „Sicherheit und Frieden” 2016, nr 1, s. 87–88.

²⁰ A. Brugger, *Das neue Weißbuch – Kein Wegweiser für mehr Sicherheit und Frieden*, „WeltTrends” 2016, nr 10, s. 34–37.

Brugger jest zdania, że niemiecka polityka pokojowa powinna uwzględniać wyłonienie się na świecie nowych potęg oraz potrzebę zmian ukształtowanego po II wojnie światowej porządku międzynarodowego, m.in. reformy sposobu funkcjonowania Rady Bezpieczeństwa ONZ oraz Międzynarodowego Funduszu Walutowego. Należy realizować Milenijne Cele Rozwoju, aby zniwelować strukturalne problemy globalnego Południa²¹.

Opinie o konflikcie rosyjsko-ukraińskim

Agresja Rosji na Ukrainę była punktem zwrotnym w polityce Niemiec wobec Rosji. Kanclerz Olaf Scholz zapowiedział zmianę polityki SPD, która od lat była uważana za partię prorosyjską, popierającą projekty Nord Stream i Nord Stream 2. Rząd SPD, FDP i Sojuszu 90/Zielonych zapowiedział „Zeitenwende”, która wiązała się ze wzrostem wydatków na modernizację armii. Do 2026 r. Niemcy mają ze specjalnego funduszu przeznaczyć 100 miliardów euro na Bundeswehrę. Niemieckie społeczeństwo, w tym zwolennicy Zielonych oraz środowiska pacyfistyczne, zastanawia się, czy wobec wojny na Wschodzie może nastąpić militaryzacja niemieckiej polityki zagranicznej. 24 lutego 2022 r. stanowiąc również zwrot w retoryce i działaniach Zielonych. Podczas Monachijskiej Konferencji Bezpieczeństwa 17 lutego 2022 roku Brugger wyraziła solidarność wobec Ukrainy²². Po ataku zadeklarowała poparcie dla opierającego się agresji państwa i zaznaczyła, że Rosja nie może wygrać wojny z Ukrainą. Uważała, że powściągliwość wobec brutalnych działań, tj. zbrodni rosyjskich w Buczy, jest błędna. Poparcie wobec wysłania broni do Ukrainy motywowała obawą przed eskalacją przemocy ze strony Rosji. Niemieckie wsparcie Ukrainy nie powinno dotyczyć tylko dostaw broni, ale także działań dyplomatycznych, pomocy humanitarnej, wsparcia poszkodowanych, sankcji, ścigania za zbrodnie wojenne, pomocy finansowej. Poparła inwestycje Niemiec w zakresie obrony przeciwlotniczej²³. Popiera prowadzoną przez Zielonych politykę międzynarodową opartą na Karcie Narodów Zjednoczonych. Ze względu na okrucieństwa dokonane w Ukrainie uważa, że Niemcy w polityce międzynarodowej powinny wykazać się większą skutecznością i przewidywalnością. Jej zdaniem państwa europejskie, które obawiają się agresji ze strony Rosji, mają obowiązek wspierania Ukrainy. Przypominała, że konsekwencje wojny odczuwają także państwa

²¹ Kommission „Europäische Sicherheit und Zukunft der Bundeswehr”..., *op. cit.* s. 88.

²² *Grüne Agnieszka Brugger aus Ravensburg hofft auf Lösung im Ukraine-Konflikt*, 17.02.2022, <https://www.swr.de/swraktuell/baden-wuerttemberg/friedrichshafen/interview-agnieszka-brugger-zur-muenchener-sicherheitskonferenz-100.html> [dostęp: 14.03.2023].

²³ B.T. Wieliński, *Wielki zwrot w polityce Berlina. Bundeswehra dostanie 100 mld euro, Niemcy chcą niezależnić się od Rosji*, „Gazeta Wyborcza”, 27.02.2022; K. Malinowski, *Epokowy zwrot (Zeitenwende) w niemieckiej polityce zagranicznej. Chwiejne podstawy i niepewne rezultaty*, „Przegląd Zachodni” 2022, nr 3, s. 32.

globalnego Południa. Poza tym Niemcy powinny dążyć do eliminacji zależności od rosyjskiej ropy²⁴.

Poglądy o feministycznej polityce międzynarodowej

Posłanka Zielonych popiera zaproponowane przez Annalę Baerbock wytyczne ds. feministycznej polityki międzynarodowej. Sprowadzają się one do poszanowania przyjętej w 1979 r. na forum ONZ Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, reprezentacji kobiet w instytucjach publicznych oraz zapobieganiu marginalizacji kobiet w dostępie do zasobów. Feministyczna polityka międzynarodowa w rozumieniu wytycznych nie jest pacyfistyczna, ale pragmatyczna, dostosowana do rzeczywistości i realistyczna. W zakresie polityki międzynarodowej wytyczne zmierzają do realizacji Agendy ONZ „Kobiety, pokój i bezpieczeństwo” (The Women, Peace, and Security Agenda) i wdrażania rezolucji ONZ nr 1325 z 2000 r. oraz nr 2467 z 2019 r. w sprawie zapobiegania przemocy seksualnej i reagowania na przemoc seksualną podczas konfliktów zbrojnych. Wytyczne dotyczą także pomocy humanitarnej i działania w sytuacjach kryzysowych, np. związanych z uwzględnianiem kwestii gender w dostępie do opieki medycznej czy szkolenia ekspertów ds. kobiecych uwarunkowań w sytuacjach kryzysowych. Trzecia wytyczna dotyczy polityki przestrzegania praw człowieka, czwarta – sytuacji kobiet w obszarze polityki energetycznej i klimatycznej. Następnym czynnikiem dotyczącym zagranicznej polityki gospodarczej przynosi zadanie poprawy sytuacji gospodarczej (*empowerment*) kobiet, m.in. przez inicjatywę Kobiety w Polityce Gospodarczej (Women in Economic Policy) czy dostęp do internetu, form dialogu i sieci kontaktów. Te działania mają sprzyjać przełamaniu marginalizacji gospodarczej kobiet, ich niedoborom w branżach technologicznych czy marginalizowaniem kobiet w algorytmach sztucznej inteligencji. W zakresie polityki kulturowej i płciowej wytyczne zakładają przewyższenie marginalizacji kobiet w sztuce, nauce, oświacie czy mediach. Wytyczne dotyczą także sytuacji kobiet w urzędzie spraw zagranicznych i zakładają wzrost partycypacji kobiet i wdrażanie polityki równego traktowania, zgodnie z celami podpisanej w 2014 r. przez ministra spraw zagranicznych Franka-Waltera Steinmeiera Międzynarodowej Karty Różnorodności (Charta der Vielfalt). Wytyczne dotyczą także równości szans i zakazu dyskryminacji w miejscu pracy, propagowania feministycznej polityki międzynarodowej w społeczeństwie i wśród partnerów zagranicznych²⁵.

²⁴ *Rede von Agnieszka Brugger: Ukraine*, 28.04.2022, <https://www.gruene-bundestag.de/parlament/bundestagsreden/ukraine-5>; *Agnieszka Brugger im Gespräch mit Tobias Armbruster*, 29.03.2022, <https://www.deutschlandfunk.de/agnieszka-brugger-buendnis-gruene-ukraine-russland-raketenabwehr-100.html> [dostęp: 14.03.2023].

²⁵ *Feministische Aussenpolitik gestalten-Leitlinien des Auswärtigen Amts*, <https://www.auswaertiges-amt.de/blob/2585008/d444590d5a7741acc6e37a142959170e/ll-ffp-data.pdf>; *Leitlinien für feministische Außenpolitik des Auswärtigen Amts*, <https://www.agnieszka-brugger.de/hauptmenue/nachrichten/nachricht/datum/2023/03/01/leitlinien-fuer-feministische-aussenpolitik-des-auswaertigen-amts> [dostęp: 14.03.2023].

Paul Ziemiak

Początki kariery politycznej

Paul Ziemiak urodził się w 1985 r. w Szczecinie. Jego dziadek walczył w Armii Krajowej, rodzice byli lekarzami. W 1988 r. wyemigrował z rodzicami i bratem do Nadrenii Północnej-Westfalii. Po latach Ziemiak wspominał, że powodem wyjazdu była niezgoda rodziców na życie w komunistycznej rzeczywistości, panująca w Polsce korupcja i uniformizacja. Te wyjaśnienia są zbieżne z wynikami badań dotyczących motywacji wyjazdów Polaków na Zachód w latach 80. XX w., prowadzonymi m. in. przez paryską „Kulturę”. Motywy polityczne, gospodarcze i prywatne oraz regulacje prawne Niemiec Zachodnich skłoniły liczących na poprawę standardu życia i zdeterminowanych Polaków do wyjazdu z Polski Rzeczypospolitej Ludowej²⁶.

Rodzina Ziemiaka przeprowadziła się promem ze Szczecina do Travenmünde²⁷. Najpierw przebywali w obozie dla uchodźców Unna-Massen, później zamieszkali w Iserlohn. Ziemiak należy do „późnych przesiedleńców” (*Spätaussiedler*), którzy otrzymali niemieckie obywatelstwo. W przedszkolu nie znał języka niemieckiego. Twierdził, że Niemcy dały mu możliwość aktywności obywatelskiej i jego zdaniem są państwem, w którym niezależnie od pozycji społecznej można osiągnąć sukces²⁸. Według Ziemiaka życie w Niemczech otworzyło przed nim możliwości i pozwoliło spełniać oczekiwania. Emigracja do Niemiec uchylała drzwi „szansom życiowym”, które Ralf Dahrendorf zdefiniował jako „funkcje więzów i możliwości”²⁹, zawierające nie tylko „szanse przeżycia”, ale także inne szanse, związane z życiem dobrym, otwartym na religię, prawo, bogactwo czy wygodę. Decyzja o emigracji z PRL późnych przesiedleńców u schyłku lat 80. XX w. wiązała się z nadziejami na „wyłonienie się”, „spotęgowanie” i „poszerzenie” szans życiowych³⁰.

Rola polsko-niemieckiej tożsamości w działalności politycznej Ziemiaka

W działalności publicznej Ziemiak od początku zwracał uwagę na problem tożsamości. W kontekście rozważań o obywatelstwie i tożsamości narodowej wyjaśniał,

²⁶ K. Sierżputowska, *Motywy migracji Polaków do Berlina Zachodniego dekady lat osiemdziesiątych XX wieku*, [w:] *Niemcy w XXI wieku. Wybrane problemy polityczne i społeczne. Szkice historyczne i politologiczne*, red. M.M. Kosman, S. Sadowski, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2009, s. 237–249.

²⁷ E. Wanat, *Paul Ziemiak ze Szczecina we władzach CDU. Kariera supermigranta i niemieckiego superpatrioty*, 17.12.2018, <https://oko.press/paul-ziemiak-ze-szczecina-we-wladzach-cdu-kariera-superemigranta-i-niemieckiego-superpatrioty>; M. Kocharński, *Paul Ziemiak – polityka to praca z ludźmi*, „Magazyn Polonijny Twoje Miasto”, 30.08.2021, <https://www.twojemiesto.eu/paul-ziemiak-polityka-to-praca-z-ludzmi> [dostęp: 14.03.2023].

²⁸ *Bewerbungsrede Paul Ziemiak*, <http://14.deutschlandtag.de/videos> [dostęp: 14.03.2023].

²⁹ R. Dahrendorf, *O pojęciu szans życiowych*, [w:] *Socjologia. Lektury*, red. P. Sztompka, M. Kucia, Znak, Kraków 2007, s. 433.

³⁰ *Ibidem*.

jak rozumie własną – podwójną – tożsamość. Niejednokrotnie podkreślał, że urodził się w państwie komunistycznym, w którym „nie było wolnych wyborów, demokracji, praworządności i wolności”³¹. Twierdził, że polsko-niemiecka tożsamość ugruntowała jego spojrzenie na II wojnę światową i wykształciła w nim „odwagę do bycia wolnym”. Powstanie Warszawskie postrzegał jak apogeum opowiedzenia się za wolnością, „potrzebę wolności i samostanowienia”. Przypominał w mediach społecznościowych polską historię, np. wprowadzenie stanu wojennego 13 grudnia 1981 r. Często podkreślał też, że w Unii Europejskiej potrzebne są dobre relacje polsko-niemieckie³², chociaż zwracał uwagę na istniejące w nich napięcia. Zaznaczył w 2021 r., że „patrzy z niepokojem na te antyniemieckie akcenty w polskiej polityce” i rozpowszechnianie w Niemczech „negatywnego obrazu Polski”³³. Wśród autorytetów wymienił Helmuta Kohla i Jana Pawła II. Jako katolik niejednokrotnie podkreślał znaczenie tożsamości religijnej. Z perspektywy działacza i obserwatora polityki dostrzegał słabość polityki wielokulturowości.

Ziemiak w młodzieżówce CDU/CSU

Aktywnością polityczną interesował się już w dzieciństwie. Chciał dołączyć do młodzieżówki partyjnej Zielonych lub SPD. Nie miał ukończonych wymaganych 16 lat, a nie chciał czekać, więc w 1998 r. wstąpił do Junge Union Deutschlands (JU), największej politycznej organizacji młodzieży w Niemczech, kuźni talentów politycznych odgrywającej ważną rolę w procesie socjalizacji politycznej³⁴. W statucie JU opowiada się za porządkiem opartym na demokratycznej wolności, społecznej odpowiedzialności i Europie zjednoczonej w oparciu o chrześcijańskie wartości i chrześcijański wizerunek człowieka. Celem JU jest pozyskiwanie młodych pokoleń dla demokracji i rozumienia politycznej odpowiedzialności za państwo³⁵. Ziemiak od 1999 do 2001 r. był przewodniczącym parlamentu dzieci i młodzieży w Iserlohn. W 2001 r. wstąpił do CDU. Początkowo działał jako polityk komunalny.

³¹ P. Ziemiak, *Für eine starke EU braucht es drei Dinge*, „Focus-online”, 22.05.2019, https://www.focus.de/politik/ausland/europawahl/serie-mein-europa-cdu-general-ziemiak-in-der-eu-muss-das-erwirtschaften-vor-dem-verteilen-kommen_id_10726275.html [dostęp: 14.03.2023].

³² Paul Ziemiak z CDU do Polaków: *Bez przyjaźni polsko-niemieckiej nie ma wspólnej Europy*, „Gazeta Wyborcza”, 29.08.2019, <https://wyborcza.pl/7,75399,25132496,paul-ziemiak-z-cdu-do-polakow-w-przedzien-rocznicy-wybuchu-wojny.html> [dostęp: 14.03.2023].

³³ *Polityk CDU: w Niemczech nie brakuje osób, które rozpowszechniają negatywny obraz Polski*, „Do Rzeczy”, 4.07.2021, <https://dorzeczy.pl/obserwator-mediow/190307/polityk-cdu-niektorzy-w-niemczech-rozpowszechniaja-negatywny-obraz-polski.html> [dostęp: 14.03.2023].

³⁴ *Paul Ziemiak: Neuer CDU-Generalsekretär wollte ursprünglich zu den Grünen*, „Merkur.de”, 18.12.2018, <https://www.merkur.de/politik/paul-ziemiak-neuer-cdu-generalsekretar-wollte-urspruenglich-zu-gruenen-zr-10830392.html> [dostęp: 14.03.2023].

³⁵ Die Satzung der Jungen Union Deutschlands (Stand 20.11.2022), <https://www.junge-union.de/satzung> [dostęp: 14.03.2023].

W 2005 r. zdał maturę. Studiował prawo w Osnabrück i Münster, podczas studiów podróżował do stanu Ohio i Teksas w USA. Podczas zjazdu młodzieżówki CDU i CSU w Inzell 19–21 września 2014 r. został wybrany przewodniczącym młodzieżówki CDU – uzyskał 63% głosów i pokonał Benedicta Pötteringa (syna prominentnego chadeckiego polityka Hansa-Gerta Pötteringa). Jako kandydat podkreślał, że polityka energetyczna, ucyfrowienie oraz polityka emerytalna będą ważnymi zagadnieniami jego programu politycznego.

W 2014 r. w odpowiedzi na agresję Rosji na Ukrainę zaznaczał swoje poparcie w walce z naciskiem gospodarczym ze strony Rosji. Opowiadał się za odpowiedzialnością międzynarodową Niemiec. Podkreślał potrzebę wywiązywania się przez Niemcy z przyjętych w ramach NATO zobowiązań. Popierał zaangażowanie Bundeswehry w misjach zagranicznych, np. w Afganistanie. Postulował walkę z terroryzmem i ekstremizmem. Uważał, że problemem w Niemczech jest salafizm, którego nie da się przezwyciężyć poprzez politykę wielokulturowości. Postulował obronę wizerunku Niemiec jako państwa otwartego i tolerancyjnego, ale domagał się stanowczych działań w walce z terroryzmem³⁶. Ziemiak często zwracał uwagę na obowiązek poszanowania konstytucji RFN. Wyrażał również obawy przed niepowodzeniem integracji imigrantów, którzy nie są katolikami. Akcentował znaczenie tożsamości religijnej.

W 2015 r. podczas spotkania w Szczecinie z Konradem Zaradnym (przewodniczącym Młodych Demokratów) została przedstawiona Deklaracja Szczecińska Zarządu Junge Union. Młodzi politycy ogłaszali, że są „pokoleniem poczuwającym się do obowiązku ciąglego przypominania, iż wolność, pokój i europejskie przyjaźnie nie są wcale czymś oczywistym, że są wynikiem nadziei [...] dziadków i rodziców w pokolenie, które przezwycięży wrogość i podziały”³⁷. Ziemiak twierdził, że nie należy „tracić z oczu przyszłości młodych”³⁸.

Jest posłem od 2017 r., gdy w okręgu wyborczym Herne/Bochum zdobył więcej głosów niż Michelle Müntefering, socjaldemokratyczna dziennikarka i polityk, która specjalizuje się w polityce oświatowej i kulturalnej. Müntefering także zaczynała działalność polityczną w młodzieżówce partyjnej (Jusos), a w 2017 r. odnowiła uzyskany w 2013 r. mandat do Bundestagu³⁹.

Ziemiak po 2017 r. specjalizował się w kwestiach polityki rozwojowej. W polityce europejskiej zwraca uwagę na kwestie praworządności, bezpieczeństwa i zwalczania terroryzmu. Opowiadał się za umacnianiem bezpieczeństwa strefy Schengen

³⁶ *Bewerbungsrede Paul Ziemiak, op. cit.*

³⁷ B. Cöllen, *Junge Union w Szczecinie: „Jesteśmy pokoleniem nowych szans”*, Deutsche Welle, 22.02.2015, <https://www.dw.com/pl/junge-union-w-szczecinie-jeste%C5%9Bmy-pokoleniem-nowych-szans/a-18272961> [dostęp: 14.03.2023].

³⁸ *Paul Ziemiak über Generationengerechtigkeit & politische Werte*, I-DAF, 6.06.2017, <https://www.youtube.com/watch?v=HFNYFNkR8NY> [dostęp: 14.03.2023].

³⁹ F.L. Averdunk, *Der Aufsteiger: Paul Ziemiak*, Das Parlament, https://www.das-parlament.de/2019/24_26/menschen_und_meinungen/647042-647042 [dostęp: 14.03.2023].

i zaznaczał, że postawiony na granicy węgierskiej mur ma chronić Unię Europejską przed nielegalną migracją. Twierdził, że nie można w mediach stawiać Viktora Orbana na równi z Donaldem Trumpem, Władimirem Putinem, czy Recepem Tayyipem Erdoğanem. Przypominał współpracę Orbana i Helmuta Kohla oraz podkreślał, że węgierski prezydent jest „z przekonania Europejczykiem”⁴⁰.

Sekretarz generalny CDU/CSU (2018–2022)

Siódmego grudnia 2018 r. podczas 31. zjazdu w CDU w Hamburgu Angela Merkel ustąpiła z funkcji przewodniczącej CDU. Annegret Kramp-Karrenbauer zrezygnowała z funkcji sekretarz generalnej CDU, aby kandydować na stanowisko przewodniczącej partii. Sekretarzem został wskazany przez Kramp-Karrenbauer Ziemiak – uzyskał 63% poparcia. Polityk zadeklarował wykorzystanie kultury debатовania i spierania się (*Debatenkultur, Streitkultur*) w swojej działalności. Jako sekretarz generalny partii mógł wykorzystywać metodologiczną perspektywę Ulricha Sarcinello, który traktował kulturę sporu jako element kultury politycznej i mechanizm stosowania korekty w sytuacjach błędnych i naruszających reguły⁴¹. Analiza wypowiedzi Ziemiaka skłania do wniosków, że opowiadał się za wykorzystaniem kultury sporu i debaty, która została oparta na uznanych przez dyskutantów pryncypiach, np. poszanowaniu praw człowieka, monopolu państwa na stosowanie przemocy i zasadach demokracji. Takie podejście dostrzec można w jego wypowiedziach dotyczących roli Unii Europejskiej na arenie międzynarodowej w urzeczywistnianiu praworządności.

Ziemiak, obejmując funkcję sekretarza generalnego CDU, jako jeden z głównych priorytetów wskazał zaangażowanie się w wybory do Parlamentu Europejskiego⁴². Był postrzegany jako przedstawiciel konserwatywnego skrzydła CDU i sojusznik Jensa Spahna, ministra zdrowia w latach 2017–2021. Rola sekretarza generalnego partii wymagała od Ziemiaka umiejętności organizacyjnych i mediatorских. Polityk odpowiadał za koordynowanie działań struktur partii na różnych poziomach, kreowanie jej pozytywnego wizerunku i komunikowanie z otoczeniem. Jego zadaniem była integracja partii i wspieranie w walkach wyborczych. W samym 2019 r. CDU rywalizowała o władzę w wyborach do Parlamentu Europejskiego

⁴⁰ J. Mainka, *Gespräch mit dem JU-Vorsitzenden und Bundestagsabgeordneten Paul Ziemiak*, „Budapester Zeitung”, 29.12.2017, <https://www.archiv.budapester.hu/2017/12/29/wir-brauchen-ein-neues-verstandnis-fureinander> [dostęp: 14.03.2023].

⁴¹ U. Sarcinelli, *Auf dem Weg in eine kommunikative Demokratie? Demokratische Streitkultur als Element politischer Kultur*, [w:] *Demokratische Streitkultur, Theoretische Grundpositionen und Handlungsalternativen in Politikfeldern*, red. U. Sarcinelli, VS Verlag für Sozialwissenschaften, Opladen 1990, s. 29–30.

⁴² *Unser neuer Generalsekretär Paul Ziemiak im CDU-TV-Interview*, 8.12.2018, <https://archiv.cdu.de/artikel/unser-neuer-generalsekretar-paul-ziemiak-im-cdutv-interview?returnurl=bea%2F21414> [dostęp: 14.03.2023].

(26.05), burmistrza w Bremie (26.05), w Brandenburgii (1.09), w Saksonii (1.09) oraz w Turyngii (27.10)⁴³.

W wyborach do Parlamentu Europejskiego Ziemiak opowiadał się za umacnianiem pozycji Unii Europejskiej na arenie międzynarodowej oraz prowadzeniem przez Unię polityki klimatycznej, polityki na rzecz umacniania pokoju i poszanowania praw człowieka. Przypominał, że CDU i CSU opowiadają się za rozwijaniem interesów gospodarczych UE poprzez propagowanie innowacyjności, rozwijanie projektów gospodarczych i kluczowych technologii, np. w zakresie medycyny i mobilności⁴⁴. Wynik wyborczy chadecji, na której czele stał Manfred Weber, wyniósł 28,9% głosów i był słabszy od rezultatu z 2014 r. Także SPD poniosła straty w porównaniu do poprzednich wyborów, uzyskując 16% poparcia. Natomiast sukces odnieśli Zieloni, którzy zdobyli 20% głosów. Ziemiak skomentował, że na Wschodzie głosy chadeczek odebrała Alternatywa dla Niemiec (AfD), a na Zachodzie – Zieloni. Zaznaczył, że wynik go nie satysfakcjonuje⁴⁵.

Z perspektywy budowania pozytywnego wizerunku partii i wyzwania komunikowania trudność wywoływały ponoszone przez chadeczków w 2019 r. straty w wyborach krajowych. Pomimo że Carsten Meyer-Heder, lider CDU w Bremie, uzyskał 24% poparcia i wyprzedził kandydata SPD Carstena Sielinga, to w wyniku rozmów koalicyjnych wyłoniona została koalicja SPD, Sojuszu 90/Zielonych i Partii Lewicy⁴⁶. W Brandenburgii została utworzona „koalicja kenijska” – CDU, SPD i Sojusz 90/Zieloni, z premierem Dietmarem Woidke. Pozytywne informacje dotarły z Saksonii, gdzie wspierany przez Ziemiaka Michael Kretschmer z CDU utworzył po wyborach rząd z SPD i Sojuszem 90/Zielonymi. 27 października 2019 r. odbyły się wybory w Turyngii, w których Partia Lewicy (31%) i Alternatywa dla Niemiec (23%) uzyskały większe poparcie od CDU (21%). Przewodniczący CDU w Turyngii i główny kandydat w wyborach, Mike Mohring, poniósł klęskę, zważywszy że ugrupowanie wcześniej posiadało polityków uzyskujących w regionie wysokie poparcie (np. Christine Lieberknecht, chadeczka premier Turyngii w latach 2009–2014). Podczas wyłaniania nowego rządu nastąpił kryzys, gdy landtag

⁴³ Paul Ziemiak unterstützt das Team Kretschmer, <https://www.youtube.com/watch?v=HV5z4bXlmP4>; CDU Sachsen: Wahlkampfendspurt in Leipzig mit Michael Kretschmer, AKK, Paul Ziemiak, Jens Spahn, <https://www.youtube.com/watch?v=JyLl1puIK7s> [dostęp: 14.03.2023].

⁴⁴ P. Ziemiak, Für eine starke EU..., op. cit.; Paul Ziemiak bewertet die Europawahl-Ergebnisse der CDU am 27.05.19, <https://www.youtube.com/watch?v=mdwovVaLwH4> [dostęp: 14.03.2023].

⁴⁵ Europawahl, <https://bundeswahlleiter.de/europawahlen/2019/ergebnisse/bund-99.html> [dostęp: 14.03.2023].

⁴⁶ Bremen-Wahl 2019: Großes Interesse an Landtagswahl, „Frankfurter Rundschau”, 16.07.2019, <https://www.fr.de/politik/bremen-wahl-2019-grosses-interesse-an-landtagswahl-in-bremen-zr-12262406.html> [dostęp: 14.03.2023].

głosami CDU, AfD i FDP wybrał Thomasa Kemmericha (FDP) na premiera. Centrala partyjna wraz z Ziemiakiem nie wyraziła zgody na tworzenie rządu razem z AfD. Pat został przewyżniony, gdy Bodo Ramelow z Partii Lewicy powołał koalicję z SPD i Sojuszem 90/Zielonymi. Chadecji pozostała rola opozycji⁴⁷.

22 i 23 listopada 2019 r., podczas 32 zjazdu CDU w Lipsku, Ziemiak apelował o patriotyzm i „troskę o jedność ojczyzny”. Podkreślił, że celem CDU są dobre wyniki w nadchodzących wyborach w Hamburgu (23.02.2020), Nadrenii-Palatynacie (14.03.2021) i w Badenii-Wirtembergii (14.03.2021)⁴⁸. Mimo aktywności medialnej i deklarowania poparcia liderów – Markusa Weinberga w Hamburgu i Christiana Baldaufa w Nadrenii-Palatynacie – chadecy przegrali. Natomiast 6 czerwca 2021 r. w Saksonii-Anhalt CDU na czele z Reinerem Haseloffem uzyskała 37% poparcia i polityk uzyskał możliwość utworzenia gabinetu (podobnie jak w 2011 i 2016 r.)⁴⁹.

Pandemia COVID-19 wymusiła na partii zwiększenie aktywności poprzez spotkania online – kolejne wyzwanie dla demokracji medialnej. Podczas zjazdu partii w 2019 r. CDU przedstawiła Kartę Cyfrową. Promowana w Lipsku platforma cyfrowa miała wspierać klasę średnią oraz inne podmioty, tj. przedsiębiorstwa i administrację. Obejmowała takie obszary jak polityka energetyczna, ochrona i bezpieczeństwo danych, *smart* miasta i obszary wiejskie, cyfrowe metropolie regionalne i edukacja. Nowoczesne technologie miały sprzyjać rozwijaniu kreatywności i sprawności procesów rządzenia i decentralizacji. Wdrożenie nowoczesnych technologii stało się olbrzymim wyzwaniem dla CDU i CSU, wymuszającym uwzględnienie szans i zagrożeń wynikających z komunikowania politycznego w internecie⁵⁰.

Zaplanowany na 4 grudnia 2020 r. tradycyjny zjazd wyborczy 1001 delegatów został odwołany z powodu niebezpieczeństwa rozprzestrzeniania się pandemii. Przełożono wybór przewodniczącego partii spośród trzech liderów: premiera Nadrenii Północnej-Westfalii Armina Lascheta, byłego szefa frakcji CDU Friedricha Merza oraz Norberta Röttgena. Funkcja sekretarza generalnego wymagała od Ziemiaka aktywności w ramach trójkąta zbudowanego z polityków, mediów i publiczności, którzy między sobą przyjmowali różne role. Celem demokracji pluralistycznej stała się publiczność współuczestnicząca, zainteresowana grą polityczną

⁴⁷ *MP-Wahl Thüringen: Statement von Paul Ziemiak (CDU-Generalsekretär)*, <https://www.youtube.com/watch?v=pxmG3sLfx-8> [dostęp: 14.03.2023].

⁴⁸ *Paul Ziemiak: Wahre Patrioten sorgen sich um den Zusammenhalt des Vaterlandes*, 22.11.2019, <https://archiv.cdu.de/artikel/paul-ziemiak-wahre-patrioten-sorgen-sich-um-den-zusammenhalt-des-vaterlandes> [dostęp: 14.03.2023].

⁴⁹ *Ministerpräsident zum dritten Haseloff im zweiten Wahlgang gewählt*, 16.09.2021, <https://www.n-tv.de/politik/Haseloff-im-zweiten-Wahlgang-gewaehlt-article22807074.html> [dostęp: 14.03.2023].

⁵⁰ *Digitalcharta Innovationsplattform: D. Antrag des Bundesvorstandes der CDU Deutschlands an den 32. Parteitag am 22./23. November 2019 in Leipzig*, <https://archiv.cdu.de/artikel/digitalcharta-innovationsplattform-d> [dostęp: 14.03.2023].

oraz zrozumienie, że jedna osoba może wywiązywać się jednocześnie z roli polityka, aktora medialnego oraz być częścią publiczności. Umożliwia to zarówno technologia, jak i świadomość potrzeby zdobywania wielu umiejętności i kompetencji w życiu publicznym. Sekretarz generalny działa na wielu arenach i korzysta z wielu źródeł nowoczesnych źródeł informacji, np. badań sondażowych, mediów społecznościowych czy symulacji komputerowych. Jednocześnie wykorzystywane są metody tradycyjne: przemówienia podczas zjazdów partyjnych, briefingi medialne, demonstracje, manifesty, spotkania wyborcze, wywiady w środkach masowego przekazu. Sekretarz generalny staje się częścią polityki spektaklu, w której swój wizerunek może próbować dostosować do preferencji wyborców. W zakresie komunikowania politycznego w internecie aktywność Ziemiaka daleka była od celebrytyzacji i mieściła się w ramach klasycznych definicji tej funkcji, polegającej głównie na przekazywaniu informacji, perswadowaniu i konkurowaniu o poparcie polityczne⁵¹.

W kampanii wyborczej przed wyborami parlamentarnymi w 2021 r. Ziemiak wzorował się na amerykańskich modelach prowadzenia kampanii, próbował kreować optymistyczny i energiczny wizerunek chadeków i podkreślał, że kampania w większym stopniu niż podczas wcześniejszych wyborów toczy się w internecie. Polityk nie odstąpił od organizowania tradycyjnych form walki wyborczej, takich jak letnie spotkania polityków z wyborcami. W celu zwiększenia szans sukcesu apelował o udział w wyborach poprzez głosowanie korespondencyjne. Chadeacy postanowili prezentować na plakatach przede wszystkim ludzi walczących na co dzień z pandemią, np. pielęgniarce policjantów, zamiast przedstawicieli „drużyny” Armina Lascheta⁵². Ziemiak zaznaczał, że celem chadeków jest najlepszy wynik spośród wszystkich ugrupowań i krytykował postulaty Zielonych i SPD: „Zieloni to partia ludzi, którzy uważają, że wiedzą wszystko najlepiej i partia najlepiej zarabiających. SPD podnosi podatek dochodowy, podatek dla przedsiębiorców, podatek majątkowy [...] i dąży do zadłużonej unii w Europie. Niemieccy ciułacze i emeryci powinni wkrótce wybulić pieniądze na długi innych państw. To zupełnie

⁵¹ P.C. Dienel, *Alte und neue Arenen politischen Streitens*, [w:] *Demokratische Streitkultur, Theoretische Grundpositionen...*, op. cit., s. 121–135; S. Weischenberg, *Gladiatoren und Propagandisten? Die Akteure politischer Kommunikation in einer medialen Streitkultur*, [w:] *ibidem*, s. 101–119; P. Jaworowicz, *Wiedokomunikowanie polityczne w internecie. YouTube i polskie partie polityczne w latach 2011–2014*, Difin, Warszawa 2016, s. 72–84.

⁵² *Wahlkampf der Union Generalsekretär Ziemiak baut CDU-Zentrale um*, „Der Spiegel online”, 30.04.2021, <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/cdu-paul-ziemiak-baut-fuer-wahlkampf-parteizentrale-um-a-a2a935b2-187d-461d-b36f-917f68ef214b> [dostęp: 14.03.2023]; S. am Orde, *CDU-Wahlkampagne für Bundestagswahl: Konservative wollen Kreise ziehen*, „TAZ”, 6.07.2021, <https://taz.de/CDU-Wahlkampagne-fuer-Bundestagswahl/15784300>; „*Deutschland gemeinsam machen*”. *Als die Frage nach „Team Laschet” kommt, weicht Ziemiak aus*, „Focus online”, 6.07.2021, https://www.focus.de/politik/deutschland/bundestagswahl/ab-11-uhr-wahlkampf-bei-der-cdu-generalsekretar-ziemiak-stellt-kampagne-vor_id_13469406.html [dostęp: 14.03.2023].

odrzucaamy⁵³. Polityk ganił Olafa Scholza za skandale finansowe Cum-Ex i Wirecard. Wykluczał po wyborach koalicję z Partią Lewicy i Alternatywą dla Niemiec. Gdy 26 września 2021 r. w wyniku wyborów do Bundestagu CDU utraciła władzę i popierany przez Ziemiaka Armin Laschet został pokonany przez Olafa Scholza, sekretarz generalny CDU sprawozdał, że partia podejmie działania w celu odnowy i zwiększenia aktywności członków. Ziemiak zwrócił uwagę na potrzebę wybrania nowego zarządu, aby legitymizować przywództwo CDU. Skomentował, że należy zatrudnić ekspertów z zewnątrz, aby przezwyciężyć błędy. Szczególnym zadaniem są zmiany strukturalne we wschodnich Niemczech, gdzie partia poniosła straty⁵⁴.

15, 16 i 22 stycznia 2022 r. odbyły się poprzez internet stanowiące wyzwanie organizacyjne zjazdy CDU. W wyniku przeprowadzonego listownie głosowania Friedrich Merz został nowym przewodniczącym CSU, a Mario Czaja zastąpił Paula Ziemiaka na stanowisku sekretarza generalnego.

Działalność w polsko-niemieckiej komisji parlamentarnej

Ziemiak pozostał aktywny na stanowisku posła. Wobec spowodowanych agresją Rosji na Ukrainę oraz kryzysem migracyjnym na granicy polsko-białoruskiej zagrożeń, często podróżował na wschód. 1 marca 2022 r. udał się na polsko-ukraińskie przejście graniczne w Medyce, aby wyrazić solidarność wobec walczącej z Rosją Ukrainy⁵⁵.

30 października 2020 r. Ziemiak wziął udział w debacie dotyczącej wniosku frakcji CDU/CSU, SPD, FDP, Zielonych z 27 października w sprawie utworzenia w Berlinie miejsca pamięci o ofiarach II wojny światowej i niemieckiej okupacji Polski. Celem jest pogłębianie relacji polsko-niemieckich, budowanie porozumienia i zwalczanie uprzedzeń. Inicjatywa ma sprzyjać pogłębianiu współpracy zarówno ekspertów, jak i społeczeństwa obywatelskiego oraz przyczyniać się do aktywizacji młodzieży i kształcenia politycznego⁵⁶.

⁵³ U. Reitz, *Paul Ziemiak: Scholz spielt auf der Bühne, andere geben die Anweisungen*, „Focus-online”, 19.09.2021, https://www.focus.de/politik/deutschland/bundestagswahl/paul-ziemiak-im-focus-online-interview-scholz-spielt-auf-der-buehne-waehrend-esken-walter-borjans-und-kuehnert-die-anweisungen-geben_id_24257907.html [dostęp: 14.03.2023].

⁵⁴ *Pressekonferenz der CDU nach Präsidium und Bundesvorstand mit Generalsekretär Paul Ziemiak*, Phoenix, 11.10.2021, <https://www.youtube.com/watch?v=W0B66GLa28U> [dostęp: 14.03.2023].

⁵⁵ J. Katz, *Iserlohn: Paul Ziemiak hilft an polnisch-ukrainischer Grenze*, <https://www.ikz-online.de/staedte/iserlohn/iserlohner-paul-ziemiak-hilft-an-ukrainischer-grenze-id234709139.html> [dostęp: 14.03.2023].

⁵⁶ Antrag der Fraktionen CDU/CSU, SPD, FDP und BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN: Mit einem Ort des Erinnerns und der Begegnung dem Charakter der deutsch-polnischen Geschichte gerecht werden und zur Vertiefung der besonderen bilateralen Beziehungen beitragen, Drucksache 19/23708, 27.10.2020, <https://dserver.bundestag.de/btd/19/237/1923708.pdf> [dostęp: 14.03.2023].

Ziemiak zaapelował o utworzenie polsko-niemieckiego miejsca pamięci ofiar wojny i przypominał o potrzebie pamięci o ofiarach i bohaterach, takich jak Witold Pilecki, więzień Auschwitz-Birkenau. Argumentował, że młodym ludziom trzeba przypominać wspólną polsko-niemiecką historię⁵⁷.

Gdy w listopadzie 2021 r. nastąpił kryzys spowodowany nielegalnymi próbami przekroczenia przez migrantów granicy polsko-białoruskiej, Ziemiak ocenił, że rząd Polski broni zewnętrznej granicy Unii Europejskiej⁵⁸.

12 maja 2022 r. przewodniczył pierwszemu formalnemu posiedzeniu polsko-niemieckiej grupy parlamentarnej⁵⁹. W jej skład po niemieckiej stronie wchodzi także Sebastian Hartmann (SPD), Nyke Sławik (Zieloni), Alexander Müller (FDP), Joachim Wundrak (AfD), Żaklin Nastić (Partia Lewicy). Spotkanie dotyczyło sytuacji na Ukrainie, migracji do Polski, nauczania języka niemieckiego dla mniejszości niemieckiej w Polsce oraz nauki języka polskiego dla Polaków w Niemczech. Ważnym tematem była także budowa w Berlinie ośrodka edukacyjnego i pomnika polskich ofiar II wojny światowej⁶⁰.

7 lipca 2022 r. polsko-niemiecka grupa parlamentarna podjęła w Bundestagu temat nauczania języków. Przewodniczący Związku Niemieckich Stowarzyszeń w Polsce Rafał Bartek wyjaśniał, że rozporządzenie z 4 lutego 2022 r.⁶¹ dyskryminuje dzieci mniejszości niemieckiej w zakresie dostępu do nauczania języka

⁵⁷ Plenarprotokoll 19/187 Deutscher Bundestag Stenografischer Bericht 187. Sitzung Berlin, Freitag, den 30. Oktober 2020, <https://www.bundestag.de/resource/blob/803022/3f477bb03c4cf4cfa6f8220bbd5d8d5/19187-data.xml> [dostęp: 14.03.2023].

⁵⁸ M. Puzyr, *Niemiecki minister: Musimy pomóc polskiemu rządowi w zabezpieczeniu granicy zewnętrznej*, 9.11.2021, <https://i.pl/niemiecki-minister-musimy-pomoc-polskiemu-rzadowi-w-zabezpieczeniu-granicy-zewnetrznej/ar/c1-15894613> [dostęp: 14.03.2023].

⁵⁹ Senat w polsko-niemieckiej grupie parlamentarnej reprezentują Halina Bieda (KO) – wiceprzewodnicząca, Zygmunt Frankiewicz (KO), Ewa Gawęda (PiS) – wiceprzewodnicząca, Beniamin Godyła (KO) – przewodniczący, Tomasz Grodzki (KO), Janusz Gromek (KO), Kazimierz Kleina (KO), Wojciech Konieczny (Lewica), Ewa Matecka (KO), Janusz Pęcherz (KO), Sławomir Rybicki (KO), Ryszard Świlski (KO), Jacek Włosowicz (PiS), Senacka Grupa Polsko-Niemiecka (powołano 9 września 2021 r.), <https://www.senat.gov.pl/kontakty-miedzyparlamentarne/wspolpraca-bilateralna/grupy-bilateralne/senacka-grupa-polsko-niemiecka> [dostęp: 14.03.2023].

⁶⁰ W. Szymański, *Inauguracja prac niemiecko-polskiej grupy parlamentarnej*, 12.05.2022, <https://www.dw.com/pl/inauguracja-prac-niemiecko-polskiej-grupy-parlamentarnej/a-61779306> [dostęp: 14.03.2023].

⁶¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 4 lutego 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publicznej zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym, Dz.U. z 2022 r., poz. 276, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220000276> [dostęp: 14.03.2023].

ojczystego w Polsce poprzez zmniejszenie wymiaru nauki języka niemieckiego z trzech godzin do jednej tygodniowo⁶².

Gdy w sierpniu 2022 r. w Polsce doszło do katastrofy ekologicznej na Odrze, Ziemiak domagał się pociągnięcia do odpowiedzialności sprawców i podjęcia działań w celu ratowania ekosystemu. Postulował współpracę Polski i Niemiec w celu zwiększenia skuteczności walki z zatruciem środowiska, ponieważ uważał, że wspólne działania nie były wystarczające. Zwrócił uwagę, że w Unii Europejskiej należy prowadzić prewencyjną i opartą na szybkim dostępie do informacji politykę ochrony środowiska⁶³.

Ziemiak wyjaśniał w Niemczech polską percepcję polityki kanclerza Scholza w sprawie Ukrainy. Zwracał uwagę na rozczarowanie Polaków niemiecką polityką zbrojeniową. Tłumaczył Niemcom polskie obawy spowodowane 15 listopada 2022 r. eksplozją rakiety w Przewodowie w województwie lubelskim, w której zginęło dwóch Polaków. Polityk wyjaśniał, że w związku z wojną za wschodnią granicą Polski część Polaków wierzy, że współpraca z NATO i Unią Europejską to gwarancja bezpieczeństwa Polski, jednak niektórzy, np. pamiętający II wojnę światową, obawiają się eskalacji konfliktu⁶⁴.

Podsumowanie

Agnieszka Brugger i Paula Ziemiaka łączy przynależność do pokolenia późnych przesiedleńców oraz wczesny debiut w aktywności politycznej. Doświadczenie zdobywali w krajach związkowych, z którymi byli związani: Brugger w Badenii-Wirtembergii, a Ziemiak w Nadrenii Północnej-Westfalii. Ich ścieżka kariery politycznej wiodła przez aktywność w młodzieżówce partyjnej i w środowisku socjalizacji politycznej, następnie w bardzo młodym wieku zdobyli mandaty do Bundestagu. Brugger wyspecjalizowała się w wiodących dla partii Zielonych postulatach dotyczących polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Jej poglądy dotyczące kontroli zbrojeń i użycia siły ewoluowały w związku z postępującymi zmianami porządku międzynarodowego, a punktem zwrotnym jej działań w Bundestagu stał się

⁶² R. Urban, *Rządy powinny podjąć działania*, „Wochenblatt.pl. Zeitung der Deutschen in Polen”, <https://wochenblatt.pl/pl/regierungen-sollen-handeln> [dostęp: 14.03.2023].

⁶³ CDU-Politiker Ziemiak fordert „lückenlose Aufklärung” von Oder-Umweltkatastrophe, „Stern”, 16.08.2022, <https://www.stern.de/news/cdu-politiker-ziemiak-fordert-lueckenlose-aufklaerung-von-oder-umweltkatastrophe-32634756.html> [dostęp: 14.03.2023].

⁶⁴ P. Winkler, *Kriegs-Debatte bei „Lanz”*. Ziemiak: Polen kritisch gegenüber Deutschland, 9.02.2023, <https://www.zdf.de/nachrichten/politik/lanz-ziemiak-ukraine-krieg-russland-100.html>; M. Mäckler, *Nach dem Raketen-Einschlag: Ziemiak erklärt Polens Ängste – „Das Undenkbare ist tatsächlich möglich”*, 18.11.2022, <https://www.merkur.de/politik/polen-raketen-ukraine-krieg-russland-nato-grenze-aengste-paul-ziemiak-cdu-familie-eskalation-news-91921295.html> [dostęp: 14.03.2023].

atak Rosji na Ukrainę. Ziemiak skupił się na pracy partyjnej, najpierw jako przewodniczący Junge Union, a później sekretarz generalny partii. W 2022 r. jako przewodniczący polsko-niemieckiej grupy parlamentarnej często przyjeżdżał do Polski i zabierał głos nie tylko na temat historycznych kwestii w relacjach polsko-niemieckich, ale przede wszystkim aktualnych wyzwań i zadań.

Bibliografia

Akty prawne

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 4 lutego 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym, Dz.U. z 2022 r., poz. 276, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220000276> [dostęp: 14.03.2023].

Ustawa Zasadnicza dla Republiki Federalnej Niemiec, tłum. A.M. Sadowski, <https://polen.diplo.de/blob/483272/aec02a3f97bfda627dcd0462030e5890/grundgesetz-dl-pl-data.pdf> [dostęp: 14.03.2023].

Dokumenty

Antrag der Fraktionen CDU/CSU, SPD, FDP und BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN: Mit einem Ort des Erinnerens und der Begegnung dem Charakter der deutsch-polnischen Geschichte gerecht werden und zur Vertiefung der besonderen bilateralen Beziehungen beitragen, Drucksache 19/23708, 27.10.2020, <https://dserver.bundestag.de/btd/19/237/1923708.pdf> [dostęp: 14.03.2023].

Plenarprotokoll 19/187 Deutscher Bundestag Stenografischer Bericht 187. Sitzung Berlin, Freitag, den 30. Oktober 2020, <https://www.bundestag.de/resource/blob/803022/3f477bb03c-4cf4ecfa6f8220bbd5d8d5/19187-data.xml> [dostęp: 14.03.2023].

Opracowania

13 für 2013 – Fragen der Grünen Jugend Baden-Württemberg an KandidatInnen für die Landesliste, <https://www.agnieszka-brugger.de/hauptmenue/in-baden-wuerttemberg/neues-aus-baden-wuerttemberg/13-fuer-2013-fragen-der-gruenen-jugend-baden-wuerttemberg-an-kandidatinnen-fuer-die-landesliste> [dostęp: 14.03.2023].

Agnieszka Brugger im Gespräch mit Tobias Armbruster, 29.03.2022, <https://www.deutschlandfunk.de/agnieszka-brugger-buendnis-gruenen-ukraine-russland-raketenaabwehr-100.html> [dostęp: 14.03.2023].

Agnieszka Brugger, Bündnis 90/Die Grünen, https://www.bundestag.de/abgeordnete/biografien/B/brugger_agnieszka-857182 [dostęp: 14.03.2023].

Averdunk F.L., *Der Aufsteiger: Paul Ziemiak*, Das Parlament, https://www.das-parlament.de/2019/24_26/menschen_und_meinungen/647042-647042 [dostęp: 14.03.2023].

Bewerbungsrede Paul Ziemiak, <http://14.deutschlandtag.de/videos> [dostęp: 14.03.2023].

Bremen-Wahl 2019: Großes Interesse an Landtagswahl, „Frankfurter Rundschau“, 16.07.2019, <https://www.fr.de/politik/bremen-wahl-2019-grosses-interesse-an-landtagswahl-in-bremen-zr-12262406.html> [dostęp: 14.03.2023].

- Brief an die Erstwählerinnen und Erstwähler: Du hast die Wahl!*, <https://www.agnieszka-brugger.de/hauptmenue/themen/jugend-und-politik/jugend-und-politik/datum/2017/09/10/brief-an-die-erstwachlerinnen-und-erstwachler-du-hast-die-wahl> [dostęp: 14.03.2023].
- Brief an Boris Palmer*, 13.02.2016, https://www.agnieszka-brugger.de/Offener_Brief_an_Boris_Palmer.pdf [dostęp: 14.03.2023].
- Brugger A., *Das neue Weißbuch – Kein Wegweiser für mehr Sicherheit und Frieden*, „WeltTrends” 2016, nr 10, s. 34–37.
- Brugger A., *Für Abrüstung einsetzen – in guten wie in schlechten Zeiten*, „WeltTrends” 2015, nr 10, s. 70–71.
- Brugger A., *Investments in Weaponry: When Profit Trumps Morality, The Future of Arms Control*, Heinrich Böll Stiftung, Berlin [2014], s. 53–56 (Publication Series on Democracy, t. 37).
- Brugger A., wpis z 8.05.2021, https://twitter.com/agnieszka_mdb/status/1391012318419562501 [dostęp: 14.03.2023].
- CDU-Politiker Ziemeiak fordert „lückenlose Aufklärung” von Oder-Umweltkatastrophe*, „Stern”, 16.08.2022, <https://www.stern.de/news/cdu-politiker-ziemiak-fordert--lueckenlose-aufklaerung-von-oder-umweltkatastrophe-32634756.html> [dostęp: 14.03.2023].
- CDU Sachsen: Wahlkampfendspurt in Leipzig mit Michael Kretschmer, AKK, Paul Ziemeiak, Jens Spahn*, <https://www.youtube.com/watch?v=JyLl1puIK7s> [dostęp: 14.03.2023].
- Cölln B., *Junge Union w Szczecinie: „Jesteśmy pokoleniem nowych szans”*, Deutsche Welle, 22.02.2015, <https://www.dw.com/pl/junge-union-w-szczecinie-jeste%C5%9Bmy-pokoleniem-nowych-szans/a-18272961> [dostęp: 14.03.2023].
- Dahrendorf R., *O pojęciu szans życiowych*, [w:] *Socjologia. Lektury*, red. P. Sztompka, M. Kucia, Znak, Kraków 2007, s. 427–437.
- Demokratische Streitkultur, Theoretische Grundpositionen und Handlungsalternativen in Politikfeldern*, red. U. Sarcinelli, VS Verlag für Sozialwissenschaften, Opladen 1990.
- „Deutschland gemeinsam machen”. Als die Frage nach „Team Laschet” kommt, weicht Ziemeiak aus*, „Focus online”, 6.07.2021, https://www.focus.de/politik/deutschland/bundestagswahl/ab-11-uhr-wahlkampf-bei-der-cdu-generalsekretar-ziemiak-stellt-kampagne-vor_id_13469406.html [dostęp: 14.03.2023].
- Die Satzung der Jungen Union Deutschlands (Stand 20.11.2022), <https://www.junge-union.de/satzung> [dostęp: 14.03.2023].
- Digitalcharta Innovationsplattform: D. Antrag des Bundesvorstandes der CDU Deutschlands an den 32. Parteitag am 22./23. November 2019 in Leipzig*, <https://archiv.cdu.de/artikel/digital-charta-innovationsplattform-d> [dostęp: 14.03.2023].
- Die Akte Boris Palmer Die umstrittenen Äußerungen des Tübinger Oberbürgermeisters*, 8.05.2021, https://www.t-online.de/nachrichten/deutschland/id_89999350/die-akte-boris-palmer-die-umstrittenen-aeusserungen-des-tuebinger-ob.html [dostęp: 14.03.2023].
- Europawahl*, <https://bundeswahlleiter.de/europawahlen/2019/ergebnisse/bund-99.html> [dostęp: 14.03.2023].
- Feministische Aussenpolitik gestalten-Leitlinien des Auswärtigen Amts*, <https://www.auswaertiges-amt.de/blob/2585008/d444590d5a7741acc6e37a142959170e/ll-ffp-data.pdf> [dostęp: 14.03.2023].
- Gitschier L., *Jungpolitikerin Agnieszka Brugger: Die bunte Grüne*, „Spiegel Panorama”, 2.01.2015, <https://www.spiegel.de/lebenundlernen/uni/agnieszka-brugger-studentin-und-gruene-politikerin-a-1008066.html> [dostęp: 14.03.2023].
- Grüne Agnieszka Brugger aus Ravensburg hofft auf Lösung im Ukraine-Konflikt*, 17.02.2022, <https://www.swr.de/swraktuell/baden-wuerttemberg/friedrichshafen/interview-agnieszka-brugger-zur-muenchner-sicherheitskonferenz-100.html> [dostęp: 14.03.2023].

- Hauber A., *Als jüngste Frau im Bundestag*, „Schwäbische Post”, 19.02.2011.
- Hailfinger C., *Jung, aber erwachsen*, „Reutlinger General-Anzeiger”, 8.03.2011.
- Institut Solidarische Moderne, <https://www.solidarische-moderne.de/de/topic/20.wer-wir-sind.html> [dostęp: 14.03.2023].
- Jaworowicz P., *Wideokomunikowanie polityczne w internecie. YouTube i polskie partie polityczne w latach 2011–2014*, Difin, Warszawa 2016.
- Katz J., *Iserlohn: Paul Ziemiak hilft an polnisch-ukrainischer Grenze*, <https://www.ikz-online.de/staedte/iserlohn/iserlohner-paul-ziemiak-hilft-an-ukrainischer-grenze-id234709139.html> [dostęp: 14.03.2023].
- Kochański M., *Paul Ziemiak – polityka to praca z ludźmi*, „Magazyn Polonijny Twoje Miasto”, 30.08.2021, <https://www.twojemiesto.eu/paul-ziemiak-polityka-to-praca-z-ludźmi> [dostęp: 14.03.2023].
- Kommission „Europäische Sicherheit und Zukunft der Bundeswehr” am IFSH, „Sicherheit und Frieden” 2016, nr 1, s. 87–88.
- Leitlinien für feministische Außenpolitik des Auswärtigen Amtes*, <https://www.agnieszka-brugger.de/hauptmenue/nachrichten/nachricht/datum/2023/03/01/leitlinien-fuer-feministische-aussenpolitik-des-auswaertigen-amts> [dostęp: 14.03.2023].
- Malinowski K., *Epokowy zwrot (Zeitenwende) w niemieckiej polityce zagranicznej. Chwiejne podstawy i niepewne rezultaty*, „Przegląd Zachodni” 2022, nr 3, s. 17–45.
- Mäckler M., *Nach dem Raketen-Einschlag: Ziemiak erklärt Polens Ängste – „Das Undenkbare ist tatsächlich möglich”*, 18.11.2022, <https://www.merkur.de/politik/polen-raketen-ukraine-krieg-russland-nato-grenze-aengste-paul-ziemiak-cdu-familie-eskalation-news-91921295.html> [dostęp: 14.03.2023].
- Mainka J., *Gespräch mit dem JU-Vorsitzenden und Bundestagsabgeordneten Paul Ziemiak*, „Budapester Zeitung”, 29.12.2017, <https://www.archiv.budapester.hu/2017/12/29/wir-brauchen-ein-neues-verstandnis-fureinander> [dostęp: 14.03.2023].
- Ministerpräsident zum dritten Haseloff im zweiten Wahlgang gewählt*, 16.09.2021, <https://www.n-tv.de/politik/Haseloff-im-zweiten-Wahlgang-gewaehlt-article22807074.html> [dostęp: 14.03.2023].
- MP-Wahl Thüringen: Statement von Paul Ziemiak (CDU-Generalsekretär)*, <https://www.youtube.com/watch?v=pxmG3sLfx-8> [dostęp: 14.03.2023].
- Orde S. am, *CDU-Wahlkampagne für Bundestagswahl: Konservative wollen Kreise ziehen*, „TAZ”, 6.07.2021, <https://taz.de/CDU-Wahlkampagne-fuer-Bundestagswahl/!5784300> [dostęp: 14.03.2023].
- Paul Ziemiak: Neuer CDU-Generalsekretär wollte ursprünglich zu den Grünen*, „Merkur.de”, 18.12.2018, <https://www.merkur.de/politik/paul-ziemiak-neuer-cdu-generalsekretaeer-wollte-urspruenglich-zu-gruenen-zr-10830392.html> [dostęp: 14.03.2023].
- Paul Ziemiak über Generationengerechtigkeit & politische Werte*, I-DAF, 6.06.2017, <https://www.youtube.com/watch?v=HFNyFNkR8NY> [dostęp: 14.03.2023].
- Paul Ziemiak unterstützt das Team Kretschmer*, <https://www.youtube.com/watch?v=HV5z4bXlmp4> [dostęp: 14.03.2023].
- Paul Ziemiak: Wahre Patrioten sorgen sich um den Zusammenhalt des Vaterlandes*, 22.11.2019, <https://archiv.cdu.de/artikel/paul-ziemiak-wahre-patrioten-sorgen-sich-um-den-zusammenhalt-des-vaterlandes> [dostęp: 14.03.2023].
- Paul Ziemiak z CDU do Polaków: Bez przyjaźni polsko-niemieckiej nie ma wspólnej Europy*, „Gazeta Wyborcza”, 29.08.2019, <https://wyborcza.pl/7,75399,25132496,paul-ziemiak-z-cdu-do-polakow-w-przedzien-rocznicy-wybuchu-wojny.html> [dostęp: 14.03.2023].

- Polityk CDU: w Niemczech nie brakuje osób, które rozpowszechniają negatywny obraz Polski*, „Do Rzeczy”, 4.07.2021, <https://dorzeczy.pl/obserwator-mediow/190307/polityk-cdu-niektorzy-w-niemczech-rozpowszechniaja-negatywny-obraz-polski.html> [dostęp: 14.03.2023].
- Pressekonferenz der CDU nach Präsidium und Bundesvorstand mit Generalsekretär Paul Ziemiak*, Phoenix, 11.10.2021, <https://www.youtube.com/watch?v=W0B66GLa28U> [dostęp: 14.03.2023].
- Puzyr M., *Niemiecki minister: Musimy pomóc polskiemu rządowi w zabezpieczeniu granicy zewnętrznej*, 9.11.2021, <https://i.pl/nemiecki-minister-musimy-pomoc-polskiemu-rzadowi-w-zabezpieczeniu-granicy-zewnetrznej/ar/c1-15894613> [dostęp: 14.03.2023].
- Rede von Agnieszka Brugger: Ukraine*, 28.04.2022, <https://www.gruene-bundestag.de/parlament/bundestagsreden/ukraine-5> [dostęp: 14.03.2023].
- Reitz U., *Paul Ziemiak: Scholz spielt auf der Bühne, andere geben die Anweisungen*, „Focus-online”, 19.09.2021, https://www.focus.de/politik/deutschland/bundestagswahl/paul-ziemiak-im-focus-online-interview-scholz-spielt-auf-der-buehne-waehrend-esken-walter-borjans-und-kuehnert-die-anweisungen-geben_id_24257907.html [dostęp: 14.03.2023].
- Sierzputowska K., *Motywy migracji Polaków do Berlina Zachodniego dekady lat osiemdziesiątych XX wieku*, [w:] *Niemcy w XXI wieku. Wybrane problemy polityczne i społeczne. Szkice historyczne i politologiczne*, red. M.M. Kosman, S. Sadowski, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2009, s. 237–249.
- Szmidt K.J., *Epifania i doświadczenie krystalizujące w biografii twórczej – próba zarysowania pola badawczego*, „Terazniejszość – Człowiek – Edukacja : kwartalnik myśli społeczno-pedagogicznej” 2012, nr 4, s. 73–86.
- Szymański W., *Inauguracja prac niemiecko-polskiej grupy parlamentarnej*, 12.05.2022, <https://www.dw.com/pl/inauguracja-prac-niemiecko-polskiej-grupy-parlamentarnej/a-61779306> [dostęp: 14.03.2023].
- Unser neuer Generalsekretär Paul Ziemiak im CDUTV-Interview*, 8.12.2018, <https://archiv.cdu.de/artikel/unser-neuer-generalsekretair-paul-ziemiak-im-cdutr-interview?returnurl=beanpage/21414> [dostęp: 14.03.2023].
- Urban R., *Rządy powinny podjąć działania*, „Wochenblatt.pl. Zeitung der Deutschen in Polen”, <https://wochenblatt.pl/pl/regierungen-sollen-handeln> [dostęp: 14.03.2023].
- Über Parteigrenzen hinaus*, <https://www.agnieszka-brugger.de/hauptmenue/themen/ueber-partiegrenzen-hinaus> [dostęp: 14.03.2023].
- Wahlkampf der Union Generalsekretär Ziemiak baut CDU-Zentrale um*, „Der Spiegel online”, 30.04.2021, <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/cdu-paul-ziemiak-baut-fuer-wahlkampf-partiezentrale-um-a-a2a935b2-187d-461d-b36f-917f68ef214b> [dostęp: 14.03.2023].
- Wanat E., *Paul Ziemiak ze Szczecina we władzach CDU. Kariera supermigranta i niemieckiego superpatrioty*, 17.12.2018, <https://oko.press/paul-ziemiak-ze-szczecina-we-wladzach-cdu-kariera-superemigranta-i-niemieckiego-superpatrioty> [dostęp: 14.03.2023].
- Wielniński B.T., *Wielki zwrot w polityce Berlina. Bundeswehra dostanie 100 mld euro, Niemcy chcą niezależnić się od Rosji*, „Gazeta Wyborcza”, 27.02.2022.
- Winkler P., *Kriegs-Debatte bei „Lanz”. Ziemiak: Polen kritisch gegenüber Deutschland*, 9.02.2023, <https://www.zdf.de/nachrichten/politik/lanz-ziemiak-ukraine-krieg-russland-100.html> [dostęp: 14.03.2023].
- Ziemiak P., *Für eine starke EU braucht es drei Dinge*, „Focus-online”, 22.05.2019, https://www.focus.de/politik/ausland/europawahl/serie-mein-europa-cdu-general-ziemiak-in-der-eu-muss-das-erwirtschaften-vor-dem-verteilen-kommen_id_10726275.html [dostęp: 14.03.2023].

Zum Internationalen Tag gegen Homo-, Bi-, Trans- und Interfeindlichkeit, <https://www.agnieszka-brugger.de/hauptmenue/themen/ueber-parteingrenzen-hinaus/ueber-parteingrenzen-hinweg/datum/2022/05/17/zum-internationalen-tag-gegen-homo-bi-trans-und-interfeindlichkeit> [dostęp: 14.03.2023].

Politycy z polskim tłem migracyjnym w Bundestagu: działalność Agnieszki Brugger i Paula Ziemiaka

Streszczenie

W artykule ścieżki kariery politycznej oraz główne obszary aktywności partyjnej rozpatrzone zostały przez pryzmat oceny artykułowania preferencji politycznych oraz kreowania korpusu osiągnięć w polityce. Podstawą faktograficzną jest analiza aktywności w niemieckiej przestrzeni publicznej (głównie w Bundestagu) polityków z polskim tłem migracyjnym: Agnieszki Brugger (Sojusz 90/Zieloni) i Paula Ziemiaka (CDU). Celem artykułu jest odpowiedź na pytanie, w jaki sposób Brugger i Ziemiak, specjalizujący się w obszarze polityki międzynarodowej, wpisują się w tożsamość reprezentowanych partii politycznych i formułują nowe propozycje dotyczące reagowania na współczesne i prognozowane wyzwania i zagrożenia. Wskazane zostały główne punkty ich działalności, m.in. związane z zapobieganiem międzynarodowym kryzysom. Ponadto artykuł miał na celu ocenę, czy propozycje Brugger i Ziemiaka wpisują się w klasyczny wizerunek reprezentowanych partii politycznych, czy też wykraczają poza typowe ramy wpływu polityków na przeobrażenie programowe reprezentowanych ugrupowań. Rozpatrzono także, w jakim zakresie opisywani politycy wpływają na relacje polsko-niemieckie.

Słowa kluczowe: preferencje i postulaty polityczne, Niemcy, CDU, Zieloni

Politicians with a Polish migration background in the Bundestag: activities of Agnieszka Brugger and Paul Ziemiak

Abstract

In the article career paths and the main ways of party activity are seen through the prism of evaluation of the articulation of political preferences and the creation of the political corps. The factual basis is the analysis of activity in German public space (mainly in the Bundestag) of politicians with a Polish migration background – Agnieszka Brugger (Alliance 90/The Greens) and Paul Ziemiak (CDU). The purpose of the article was to answer the question, how Brugger and Ziemiak, specialized in the area of international politics, are included in the identity of the represented political parties and formulate new propositions regarding the reaction to current and forecasted challenges and threats. The main points of their activities are given, including the ones related to prevention of the international crisis. In addition, the article aimed to assess whether the proposals of Brugger and Ziemiak fit in a classic image of the represented parties, or whether they influence beyond the typical framework and concern about influencing program transformation of the represented groups. The scale in which the politicians influence Polish-German relations was also evaluated.

Keywords: political preferences and postulates, Germany, CDU, The Greens